

הניסיון
להוכיח את
מציאות הא"ל
באופן לוגי
או מדעי
הוא מאמץ
מוטעה

הרב זקס

עמוד 7

העקב שלי

מטראומת בר
המצווה ועד
התאונה שפתחה
שוב את הפרשה.
בגילוי לב נדיר

משתף **צבי**
יחזקאלי
בסיפור חייו

עמוד 5

קרוב אליך

גיליון 138
כ"ב מנחם אב תשע"ז
פרשת עקב

עזים כנמרים

שישה בחורים
סוחפים מאה
ישיבות

עמוד 8

יחס
הנדסה

שיכון
באמונה
בונים לכם קהילה.

אנו מקדמים בברכה
את עשרות המשפחות
האיכותיות שזכו להצטרף
לקהילה הדתית החמה
של 'חריש על הפארק'.

גם אתם רוצים לזכות
ולהצטרף אלינו?
נותרו דירות אחרונות
בשלב א'!

דירת 4 חדרים החל מ-1,010,000 ש"ח בלבד

1-700-500-555
www.bemuna.co.il

בונים את צבא העם
עם אהבת חינם

ראש השנה עם חיילי צה"ל

לבסיסי צה"ל בכל רחבי הארץ

דרושות משפחות

לראש השנה תשע"ז הבא עלינו לטובה

מלגה למתנדבים | אירוח מתואם ומסודר

ארגון 'מחנה משותף' בשיתוף עם הרבנות הצבאית מזמינים אתכם
לזכות את חיילי צה"ל במצוות היום ובאוירת החג.

יכולות נדרשות: תקיעה בשופר, מסירת דברי תורה בפני קהל גדול
(כולל סימני החג בסעודות ליל ראש השנה), העברת שיעורים
לקבוצות קטנות.

חזנות וקריאה בתורה - יתרון.

יום השתלמות והכנה ייערך בירושלים ביום שני ט' אלול. פרטים ישלחו לנרשמים

לפרטים נוספים נא לשלוח שם וטלפון
לכתובת דוא"ל isr5743@gmail.com

שאלה:

זה לא הולך... האם שוב לא התאמצתי מספיק או שזה פשוט לא התחום שלי?

גט שונה

הרב שניאור אשכנזי
רב בית כנסת ראשון לציון

רב מורה

הרב יוסף צבי רימון
רב המרכז האקדמי לב

לב קורא

הרב ידידה צוקרמן
ישיבת ההסדר חולון

בשאלה זו עסק הרבי מלובביץ' דרך עיון במשנה בסוף מסכת גיטין. המשנה דנה בבטיה כואבת: מתי רשאי אדם להתגרש מאשתו ולצאת לדרך אישית חדשה. לפי החסידות דנה המשנה בשאלה מתי רשאי אדם 'להתגרש' מהמשימה הרוחנית בה עוסק ולצאת למשימה רוחנית אחרת.

רבי עקיבא אומר: "אפילו מציא אחרת נאה הימנה". לשיטתו, הדבר החשוב ביותר הוא לעבוד את ה' בשמחה ולכן כל שהוא מוצא משימה חדשה הממלאת אותו בתשוקה והתלהבות – ברשותו להתגרש ממשימתו הקודמת. בית הלל מחמירים יותר: "אפילו הקדיחה תבשילו". כלומר, אין לעשות שינוי בחיים עד שהאדם רואה חוסר הצלחה בעמלו ומרגיש כי הדברים אינם נעשים כראוי. בית שמאי מחמירים עוד יותר: "לא יגרש את אשתו אלא אם כן מציא בה ערוות דבר". אין לעשות שינוי בחיים עד שנכשלים חלילה בדבר הלכה או מקבלים רמז ברור מהשמים כי מקומך אינו כאן.

ברמה המעשית, זה המקום לקיים את הוראת המשנה "עשה לך רב". בהחלטה מהותית כזו, יש להתייעץ עם "חכם שבעיר", המשלב חכמה עם היכרות קרובה של התלמיד ואכפתיות למקומו האישי בעולם. השילוב של החכמה עם האהבה, מהווים צינור מתאים לסייעתא דשמיא ולהכוונה נכונה.

ועוד עצה: אף פעם אין לעשות שינויים דרמטיים בחטף. עדיף לנסות תחילה מעט מהדבר החדש אליו רוצים לשנות, למשל לימוד הלכה על חשבון לימוד גמרא, ורק אם רואים ברכה במאמץ המוגבל, אפשר לשקול להעביר אליו את כל הכוחות.

"רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות". אך מדוע הרבה מצוות הן זכות? אם לא היו כל כך הרבה מצוות, אלא למשל שלוש מאות מצוות, היינו עומדים במשימות טוב יותר...

תשובה עמוקה וחשובה עולה מדברי המהר"ל: אם הקדוש ברוך הוא נתן לנו תרי"ג מצוות הרי שהוא גם נתן לנו את הכוח לעמוד בהן. לעתים אכן קיום המצוות קשה; לעתים הוא אף קשה לאחד יותר מן השני, אולם הקדוש ברוך הוא נתן לכל אחד את היכולת לעמוד בכל המצוות. אם לא כן, לא היה מצווה אותנו! אם אדם רואה שהמצוות "כבדות" עליו – אסור לו לוותר. כל המצוות מתאימות לכל אחד!

כאשר מדובר על סוג מסוים של לימוד, הדבר מורכב יותר. ישנם דברים המקובלים בעם ישראל; דברים שלומדים אותם מדורי דורות. במקרה זה, בוודאי שהצורך להתאמץ יותר – חשוב ביותר. כמו כן יש לבחון, האם צריך לשנות את חומר הלימוד, את שיטת הלימוד ואולי את המינוח של הלימוד.

כל החיים מלווים בקשיים ובעבודה. צריך לעמוד ולהתאמץ, ואף על פי כן, לעתים יש צורך בשינוי כיוון, כאשר מדובר בשלב מתאים ועל שינוי מתאים. כאשר גם הדבר החדש הוא טוב וחיוני, שינוי שכזה איננו נפילה. במקרים אלו צריך לבחון היטב מדוע אנחנו רוצים לשנות, והאם באמת נסינו את כל הדרכים. במקרה זה צריך להרבות בתפילה שהקדוש ברוך הוא יכוון אותנו בדרך טובה ולהתייעץ אישית עם חכם.

ניסית פעם לנווט בלילה חשוך וערפילי ללא ירח וכוכבים? אין לך על מי להישען, אלא על המצפן. אתה נתקל באבנים, נופל לבורות, אבל עיניך נעוצות במצפן הזרחני ללא הפסקה. בלעדיו, תלך לאיבוד בעלטה.

בחפוש דרכנו האישית בעבודת ה', בהתלבטות בין נתיבים שונים בלימוד התורה, ובכלל בבחירות בחיים בהן אנו מתלבטים בין טוב לטוב, צייד אותנו הקדוש ברוך הוא במצפן זרחני רב עוצמה, הלב. עלינו ללמוד להקשיב קשב רב לקולו של הלב.

לחפץ הלב יש חשיבות גדולה בלימוד התורה, כפי שמסביר רבי נחמן: "כי מקום התורה שלבו חפץ ביותר, שם שרש נפשו ושמור; וכן בעבודת ה' כפי שמסביר הרב קוק: "וכיון שנטיית לזה החלק נמשכת, היא אות שאותו החלק יהיה נאות יותר להיות לו לעזר רוחני לפי מצב נפשו". הלב הוא שמכוון אותנו למה שנכון ומתאים בדיוק לנו.

אל תחפש לעצמך חיים קלים, ואל תירגע מקשיים. בעבודת ה', כמו באימון גופני: אימון קל לא בונה אותך. אתה מתחיל להרוויח מהאימון רק מהמקום בו מתחיל להיות לך קשה. הקושי הוא חלק מתהליך החיבור וההשתנות שנדרשים ממך. אבל הקושי והמאמץ הם רק הדרך. הרצון הוא המצפן המוביל.

אם אינך עושה לעצמך הנחות, אם אתה לא מרגיש שמחה וחיוניות במה שאתה עושה או לומד, האמן בעצמך והקשב לעצת ליבך, "כי פעמים רבות קול אלהים הוא הקורא לו מקירות לבו" (הרב קוק).

לגברים ולנשים

מסע הנשימה

אל ר' נחמן מתקן הנשמות | דרך הבעל שם טוב, ר' לוי יצחק מברדיצ'ב ור' נתן

נסיעת ח"י אלול
21.9 עד 25.9

5 ימים מדהימים של לידה מחדש בשיטה חוויתית המשלבת נשימה מעגלית

עם תפילות וניגונים, סיפורי צדיקים והתקשרות לצדיק למציאת אבידתי!

מס' המקומות מוגבל | להצטרפות התקשרו עכשיו: | אריאל 052-5665599

מועצת בתי התלמוד
היהודיים בירושלים

עולים להר הזיתים

ליק' משמר הרב קוק זצ"ל

**הכניסה
חופשית**

מספר המקומות
מוגבל - הרשמה
חובה

81 לפטירת מרן הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

באהל לימוד ענק אל מול ציונו בהר הזיתים
לאורו של רואה הדורות מרן הראי"ה קוק זצ"ל

יום חמישי אור ליו' באלול

ביום שלישי, ג' באלול
יום עלייתו לגנזי מרומים

של מרן אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

נעלה,
תלמידיו וההולכים
לאורו לשאת תפילה
למען עם ישראל, ארצו
ותורתו על יד ציונו
הקדוש

בהר הזיתים אל מול הר הבית

אוטובוסים יצאו מבנייני האומה בכל שעה
בין השעות 8:00 - 14:00

22:30	הרב הלל הורוביץ מנכ"ל מועצת בתי העלמין ירושלים	פתיחה
23:00	הראשון לציון הרה"ג יצחק יוסף שליט"א הרב הראשי לישראל	כוח פסיקתו של הרב זצ"ל
23:20	הרה"ג אריה שטרן שליט"א רבה הראשי של ירושלים	ירושלים אורו של עולם
23:40	הרה"ג יעקב שפירא שליט"א ראש ישיבת מרכז הרב	נביא לדורות
00:00	הרב אלישע וישלצקי שליט"א ירושלים	קמעא קמעא
00:20	הרב אברהם וסרמן שליט"א רב בית הכנסת גבורת מרדכי גבעתיים	דגל ירושלים - חי וקיים!
00:40	הרב בן ציון קוק שליט"א ראש בית ההוראה הכללי ירושלים	יחס הרב למתנגדיו

התוועדות מרכזית

עם הרב **יהושע שפירא** שליט"א ראש ישיבת רמת גן
בניגון דבקות עם **חיליק פרנק ואביתר בנאי**

2:30	הרב חגי לונדין שליט"א ישיבת שדרות	ראו באורי שזורח
2:50	הרב יהודה מלמד שליט"א ישיבת רמת גן	סיפורים מבית הרב
3:10	ד"ר גרשון בר כוכבא	הרצאה מיוחדת זכות אבות
4:30	הרב אורי שרקי שליט"א מכון מאיר	80 שנות חזון
5:00	אמירת סליחות עם הרב אוריאל סעייד ראש הגרעין בקרית אוננו	בשילוב ניגוני הרב קרליבך

למידע והרשמה www.haravkook.co.il

מוקד מידע 052-3191902

כיבוד קל ושתייה חמה | מומלץ לבוש חם | הסעות מסובסדות למוסדות קבוצות וסניפים 052-5802156
הסעות מבנייני האומה כל שעה עגולה החל מהשעה 22:00 | האירוע מאובטח ע"י כוחות הביטחון
החל מהשעה 21:00 ניתן להזמין סיורים ברחבי הר הזיתים בעקבות גדולי ישראל

משרד החינוך
האגף לטובות תורנית

המבטים
הופנו אליי.
אני הבנתי
שעשיתי משהו
לא טוב. הויכוח
מסביב הפך
לקולני. המבוכה
שלי כבר היתה
כבדה. לא זכור לי איך
זה הסתיים אבל
יצאתי משם
מהר הביתה

עקב שלי

סיפור חיי
בשני חלקים

את פרשת עקב אני מרגיש כל יום על בשרי, או יותר נכון בעצמותיי. זהו בעצם סיפור החיים שלי עד למפגש המחודש עם השם יתברך באמצע שנות השלושים של חיי.

פרשת עקב היא פרשת הבר מצווה שלי. הזכרון שלי משם מתרכז בקלטת ישנה, סלילים כמו פעם, כשקראו לזה קסטה, אותה קיבלתי מהרב של העיר ובה מושמע בקולו בטעמים הקטע שאני אמור לקרוא בעלייה לתורה. במקום בו גדלתי זה הספיק. אין צורך בשיעור פרטי. תשמע ותחזור אחרי הרב. אלא שלנער בן שלוש-עשרה העיקר היה המוסיקה, ולא היה ברור לי מה זה כל העניין עם המצוות והתפילין. וכך הקלטת נכנסה לטייפ, אלא שבטעות הקלטתי עליה איזה שיר שפתאום שמעתי ברדיו ו... הופ הפרשה התקצרה לכמה פסוקים. למדתי אותם, והנה הגיע הרגע בכותל. אני קורא שני פסוקים ומפסיק. מישהו שם חושב שזה מהתרגשות, הסוכריות מתחילות לעוף ואני חושב על המתנות. איכשהו זה נגמר בסדר.

בשבת זה כבר היה אירוע מכונן. שלא לומר טראומה. עליתי לתורה כפי המתוכנן וכשקראתי את שני הפסוקים ועצרתי, בית הכנסת הירושלמי הצפוף כבר הבהיר לי שמה שהיה לא בסדר. שני פסוקים זה מה שלמדתי, השאר בקלטת זה רק שירים מהרדיו, אז למה יש שקט ולחישות כאילו משהו לא בסדר? השקט הזה והמבוכה על פני הנוכחים, גרמו לויכוח האם מה שהיה כאן מספיק. מה עושים כשתקועים באמצע עלייה שלישית? המבטים הופנו אליי. אני הבנתי שעשיתי משהו לא טוב. הויכוח מסביב הפך לקולני. המבוכה שלי כבר היתה כבדה. לא זכור לי איך זה הסתיים אבל יצאתי משם מהר הביתה.

העניין נשכח אבל הילד בן השלוש-עשרה תכנת את המחשב שלו, הוא הבין והבטיח לעצמו שלבית כנסת הוא לא ייכנס יותר. אין לי מה לחפש שם. גם אלוקים הוא בטח בצד שלהם והם נגדי, אז מכאן אני ממשיך לבד.

לא ידעתי מה העיקר ומה הטפל. לפעמים זה כל העניין בעבודת השם.

הדבר השני היה שאם הייתי קורא את הפרשה, הייתי יכול להתעורר מכך שעיני אלוקים בארץ כל השנה, כל הזמן הוא משגיח. אני חשבתי שהיה חור בהשגחה בדיוק מעליי ופספסו אותי. דווקא לי שכחו לחלק משהו טוב. שכחו אותי. המילים בהמשך הפרשה דיברו אליי אבל אז לא קראתי אותן. השם מייסר אותי כמו שאבא מייסר את בנו... השם שומר על הברית ועל החסד... ואהבך וברכך והרבך... ואני מחקתי את זה מהקלטת.

כל המילים הללו חיכו כמעט עשרים ושלוש שנים. אחרי ברהמצווה לא נגעתי יותר בתפילין, יצאתי לדרך בלי להבין שהשם איתי. הבזיון בבית הכנסת השאיר אותי לבד בעולם שרובו צועד לבד, ובהבנה שיש אותם ויש אותי. אני לא כמותם, והם לא היו מרוצים ממני ובטח גם הוא שם למעלה. "יהיה לי אופנוע" עודדתי את עצמי. העיקר יהיה אני ולא שום דבר אחר.

קיץ 2005. המדינה נקרתה מכאב העקירה מהגוש ואני בדרך לחגוג עוד יום-הולדת. אופנוע הוא כלי הרכב היחידי שאני מכיר מאז בר-המצווה. אלא שבדיוק אז, אחרי מאות אלפי קילומטרים ברחבי העולם, מתרחשת תאונה לא מוסכרת ואני מוצא את עצמי בבית חולים. הרופא מסביר לי שאת עצם העקב ברגל ריסקתי לעשרים ושישה חלקים, "זו העצם הכי חזקה בגוף, ולמרות זאת היא התרסקה". טוב, מה זה אומר? מתי אני חוזר לרכב על אופנוע?

ניתוח פרטי התאונה כשאני שוכב מגובס במיטה לאחר ניתוח, הבהיר לי שכל חיי ניצלו בגלל סנטימטר אחד בתאונה. רגע מי היה שם, מי לקח לי את המושכות מהחיים? הכל היה יכול להיגמר, מה קורה כאן בעולם?

זרם המבקרים, המחשבות וחייפוש הסימנים, הזכירו לי שהתאונה היתה בפרשת עקב. תחושת המבוכה חזרה אבל הפעם פתחתי לקרוא את השאר, בשקט ובלי מחויבות. לא מול קהל. הזעזוע כמעט והרעיד את כל בית החולים. יש השגחה. השם היה שם תמיד. הוא חיכה לי. הפרשה היא הסיפור שלי. ואני חשבתי שהם הנציגים שלו. הוא ראה את עצמו כאבא שלי בלי מתווכים. הוא גם מבטיח כאן ארץ נפלאה, הוא לא עוזב לרגע. אני לא האמנתי אז שהוא איתי כל הזמן, וכמו נדר של ילד כעוס ברחתי. לאן? אליי. רק לקח לי עשרים ושלוש שנים להבין את זה.

בגיל ארבעים, בבית כנסת קטן עליתי שוב לתורה. למדתי את הפסוקים והיו שם המון חיוכים. תיקון. אני מחייך המון חיוכים מאז, לכל אחד שמרגיש קצת נבוך בבית כנסת, שלא יכרח. חבל.

מה שקרה לי מאז נקרא היום חזרה בתשובה. או חידוש הקשר בין אב לבן. או תיקון, או עיקר וטפל בחיים, או היהודי שבישראלי, או הבנה שאני לא לבד. או שבצעם תמיד אהבו אותי ואני בחרתי לא לראות את זה. זה בעצם הכל יחד.

ולמה אני מרגיש את הפרשה כל יום? כיוון שבעקב הרגל שלי הותקנו שמונה ברגים עם שתי פחיות בשביל לחבר עשרים ושישה חלקים. "זה מלא סימנים" אמר לי מישהו בבית הכנסת בפעם השנייה. "ברחת מפרשת עקב, והיא עקבה אחריו כל חייו. עד שהתרסק העקב והורבק מחדש...".

הרב נחמיה וילהלם, בנגקוק

פחד גבהים

התחלתי ללכת, סיימתי לחצות את הגשר הארוך עם חיוך על הפנים, וראיתי שזה עבר לי בלי בעיות. מאז כבר הספקתי לעשות טרק בנפאל לאחד המקומות הגבוהים בעולם ושכחתי מהבעיה שהייתה לי. מסתבר שהפחד שלי לא היה מגבהים אלא מההרגל שלי לראות את עצמי כך. ברגע שעברתי את זה, נגמלתי מהפחדים."

פעמים רבות בחיינו אנחנו רוצים להתקדם בגשמיות או ברוחניות ואנחנו חוששים. הקושי נובע מכך שהתרגלנו למצב שבו אנחנו נמצאים כרגע. אם רק נחליט לעשות את הצעד ולהתקדם, נראה שזה אפשרי.

כמה שבועות אחרי אותה שבת קיבלה אשתי מכתב מרעות: "אתם בטח זוכרים את הסיפור שסיפרתי בעונג שבת בביתכם על פחד הגבהים שהיה לי. מסתבר שמה שבאמת עזר לי להיגמל לגמרי, היה זה שתפסתי אומץ וסיפרתי לכולם בביתכם על כך שכבר אין לי פחד גבהים. רק עכשיו אני מבינה כמה ההצהרה הזו היתה חשובה וכמה כוח קיבלתי מזה שכולכם עודדתם אותי ותמכתם בי כשסיפרתי את הסיפור."

לפני כמה שנים הייתה אצלנו בעונג שבת מטיילת בשם רעות, ששיתפה אותנו בסיפור אישי שאפשר ללמוד ממנו הרבה:

"מאז שהייתי קטנה" מספרת רעות, "ידעתי תמיד שיש לי פחד גבהים. כל טיול משפחתי היה צריך להיות מתוכנן היטב כדי לוודא שאין במסלול מקום גבוה מדי. ובכל פעם שהיינו מתקרבים למקום מעט גבוה, כל המשפחה הייתה נלחצת מהמחשבה איך לעזור לי לעבור את זה בשלום. וכל אחד בדרכו היה מייעץ לי איך להתמודד, כך חייתי כל חיי.

"כשטסתי למזרח לבדי, עברתי מראש על כל פרט בטיול ווידאתי שבשום אופן לא אגיע למקומות גבוהים מדי, תוך כדי הטיול התחברתי לקבוצת מטיילים וטיילנו יחד. באחד הימים יצאנו לטיול, ובאמצע המסלול הגענו לגשר גבוה

מאוד שלא ידעתי עליו מראש, ברגע הראשון נלחצתי ולא ידעתי מה אעשה, אבל אחרי נשימה עמוקה ודקה של מחשבה אמרתי לעצמי 'אף אחד כאן לא מכיר אותי. אף אחד לא יודע שיש לי בעיה ואף אחד לא מלחיץ אותי. אולי אוכל לעבור את זה בשלום'. שכנעתי את עצמי שיהיה בסדר ופשוט

"אף אחד כאן לא מכיר אותי. אף אחד לא יודע שיש לי בעיה ואף אחד לא מלחיץ אותי. אולי אוכל לעבור את זה בשלום"

רק ב קרוב אליך הפרסום שלך בתפוצה של

הנפוץ ביותר מבין עלוני השבת
כ-200,000 קוראים מידי שבוע

היחיד שמפוזר גם בישיבות ומוסדות חינוך,
וכן ב-25,000 תיבות דואר אלקטרוני מדי שבוע
ובנוסף מעל 200 מפיצים פרטיים בכמות של כ-20,000 עלונים!

עותקים מודפסים

רק ב קרוב אליך מספר פרסומות מצומצם עם מיקוד חזק יותר לפרסום שלך. פרסום בעמודים מרכזיים, במיקומים אסטרטגיים ובמגוון דרכים. **רק ב- קרוב אליך** הרב עדין אבן ישראל (שטיינזלץ) | הרב יונתן זקס | הרב יהושע שפירא | אביתר בנאי | שולי רנד | אהרן רזאל | צבי יחזקאלי | **רק ב קרוב אליך** חיבור אמיתי ולא מאולץ של כל הזרמים והמינים עם מגוון מיוחד של מדורים. **קרוב אליך** אינו מכיל חדשות ורכילויות ולכן נכנס לכולם הביתה. **רק ב קרוב אליך** עוסק בעבודת ה' ברוח חסידית!
'קרוב אליך' עכשיו קרוב יותר קוראים!

להצעת מחיר במיוחד בשבילכם:

שלחו SMS לאהרן: 052-4061065 או שלחו מייל: info@qarov.org

ההקשבה כערך רוחני

"הַהֲדָם יָדַע אֶת חֹהָה אֶשְׁתּוֹ וַתֵּהָר וַתֵּלֶד אֶת קַיִן". זוהי ידיעה במובן העברי, לא היווני. אנחנו יכולים להיכנס למערכת יחסים עם אלוקים, אף כי הוא אינסופי ואנחנו סופיים, משום שהמילים מקשרות בינינו. בהתגלות, אלוקים מדבר אלינו. בתפילה, אנחנו מדברים אליו. אם רצונכם להבין מערכת יחסים כלשהי – בין בעל לאשתו, בין הורה לילד, בין מעסיק למועסק – עקבו בתשומת לב אחר הדיבור וההקשבה שביניהם, והתעלמו מכל השאר.

היוונים לימדונו את צורות הידיעה שמקורן תצפית והיסק, דהיינו המדע והפילוסופיה. אך לא כל דבר אפשר להבין בתצפית ובהסתכלות בלבד. בספר שמואל מסופר איך הלך שמואל למשוח מלך במקום שאול, וכשהתפעל ממראהו של אליאב בן ישי, אמר לו ה': "אַל תִּבְטֹא לִמְרֹאֶהוּ וְאֵל גִּבֹּהַ קוֹמָתוֹ, כִּי מֵאֲסִתִּיהוּ... כִּי הָאֲדָם יִרְאֶה לְעֵינָיו וְה' יִרְאֶה לִלְבָּב".

היהודים והיהדות לימדו כי איננו יכולים לראות את אלוקים, אך אנו יכולים לשמוע אותו והוא שומע אותנו. המילה המדוברת והנשמעת היא המאפשרת לנו לקיים יחסי קרבה עם אלוקים כאֲבִינוּ, כשותפנו, כמלכנו, כְּאֶחָד שֶׁאֵוֶהב אותנו ואנו אוהבים אותו. איננו יכולים להציג את אלוקים באופן מדעי. איננו יכולים להוכיח את אלוקים באופן לוגי. אלו הן צורות מחשבה יוניות, לא יהודיות. לדעתי, מנקודת מבט יהודית, הניסיון להוכיח את מציאות האל באופן לוגי או מדעי הוא מאמץ מוטעה. אלוקים איננו אובייקט אלא סובייקט. דרך ההתייחסות היהודית לאלוים היא אינטימיות ואהבה, ולצדן יראה והערצה.

דוגמה מודרנית מרתקת לכך נתן יהודי אשר רוב ימי חייו היה מנוכר ליהדותו, הלא הוא זיגמונד פרויד. הוא קרא לפסיכואנליזה "ריפוי בדיבור", אך מדויק יותר לתאר כ"ריפוי בהקשבה". הפסיכואנליזה מבוססת על העובדה שהקשבה פעילה היא בעלת ערך טיפולי בפני עצמה.

יש בהקשבה משהו רוחני מאוד. היא הדרך היעילה ביותר שאני מכיר ליישוב סכסוכים. דברים רבים יכולים לחולל קונפליקט, אבל מה שמקיים אותו לאורך זמן הוא ההרגשה של צד אחד לפחות שלא שומעים אותו. שלא מקשיבים לו.

ההקשבה היא לבנה של מערכת יחסים. אנו מקשיבים, משמע אנו פתוחים לזולת, אנו מכבדים אותו, אכפת לנו מה הוא חושב ומה הוא מרגיש. הורה טוב מקשיב לילדו. מעסיק טוב מקשיב לעובדיו. חברה מסחרית טובה מקשיבה ללקוחות. מנהיג טוב מקשיב למונהגיו. ההקשבה איננה מבטאת הסכמה, כי אם אכפתיות. ההקשבה היא האקלים שהאהבה והכבוד צומחים בו.

אנו היהודים מאמינים שיחסינו עם אלוקים הם, נוסף על ערכם העצמי, גם סדנה מתמשכת ליחסינו עם בני אדם. איך נוכל לצפות שאלוים יקשיב לנו אם איננו טורחים להקשיב לבן זוגנו, לילדינו, או לאלה המושפעים מעבודתנו? ואיך נוכל לצפות לפגוש את אלוים אם לא למדנו להקשיב? בהר חורב לימד ה' את אליהו שהוא נמצא ב"קול דממה דקה", שנראה לי כי פירושו קול שאפשר לשמוע רק אם מקשיבים.

קהלי המונים מתרגשים למשמע דוברים גדולים, אבל את חייהם של אנשים משנים דווקא המקשיבים הגדולים. במפגש בינינו לבין אלוים, כמו גם במפגש בינינו לבין הזולת, ההקשבה היא המבוא לאהבה.

אחת המילים החשובות ביותר ביהדות היא מילה שכיחה שתכופות איננה מובנת לאשורה. שתי הופעותיה המפורסמות ביותר נמצאות בפרשת השבוע שעבר ובפרשת השבוע שלנו: "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל, ה' אֶחָד" ו"וְהָיָה אִם שָׁמַע תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹתַי" – פתיחות הפרשייה הראשונה והפרשייה השנייה בקריאת שמע. היא אף פותחת את פרשתנו: "וְהָיָה עִקֵּב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה".

המילה היא, כמובן, הפועל "שמע". לפועל זה במקרא יש מובנים רבים בעת ובעונה אחת: לשמוע, להקשיב, לשים לב, להבין, להפנים, להיענות, לציית. היא מילת מפתח בספר דברים; היא מופיעה בו תשעים ושתיים פעמים. שוב ושוב אומר משה לעמו, בחודש האחרון לחייו, שמעו. הקשיבו, שימו לב. שמעו מה אני אומר. שמעו מה ה' אומר. הקשיבו לדברים שהוא מבקש מאתנו. אם רק תשמעו... היהדות היא דת של הקשבה. זוהי אחת התרומות המקוריות ביותר שלה לתרבות האנושית.

תרבות המערב נבנתה על צמד יסודות: יוון העתיקה וישראל הקדומה. השתיים שונות זו מזו בכל דרך אפשרית. תרבות יוון הייתה תרבות ויזואלית. הישגיה הגדולים קשורים לעין, לראייה. היא הגישה לעולם את היפות ביצירות האמנות, הפיסול והאדריכלות שנראו בו עד ימינו. אפלטון תפס את הידיעה כמין ראיית עומק, ראיית המהות האמתית שמתחת לפני השטח. רעיון זה, שלדעת הוא לראות, נשאר עד היום המטפורה השלטת במערב. יש לדבר אחיזה גם בלשונו; אנחנו "שופכים אור" על נושא כשאנו מסבירים אותו, אנחנו בוחנים אותו מתוך "נקודת מבט" או "זווית ראייה" משלנו, אנחנו "רואים את הנולד" כשאנו "צופים" את העתיד, ועוד.

היהדות מציעה כיוון אחר לגמרי. היהדות היא אמונה באל שאיננו יכולים לראות, באל שאי אפשר לייצג אותו באופן ויזואלי. עשיית פסל מסכה היא מן האיסורים האמורים בעשרת הדיברות: זוהי עבודה זרה. בפרשת ואתחנן מזכיר משה לבני ישראל שבמפגש הישיר שהיה להם עם הקדוש ברוך הוא במעמד הר סיני "קוֹל דְּבָרִים אֲתֵם שֹׁמְעִים וְתִמְוָנָה אֵינְכֶם רֹאִים וּזְלָתִי קוֹל". ה' מתקשר בקולות, לא במראות. הוא מדבר. הוא מצווה. הוא קורא. משום כך המעשה הדתי העילאי הוא השמיעה. כשה' מדבר, אנחנו כורים אוזן. כשהוא מצווה, אנחנו שומעים בקולו.

"הרב הנזיר", הרב דוד כהן, תלמידו של הרב קוק ואביו של הרב הראשי לחיפה שאריישוב כהן, הראה שבתלמוד הבבלי כל המטפורות הנוגעות להבנה מבוססות לא על ראייה אלא על שמיעה: "תא שמע" (בוא ושמע); "קא משמע לן" (משמיע לנו, כלומר מלמדנו); "שמע מינה" (שמע ממנה, כלומר הסק מכאן את המסקנה); "לא שמיצא לי" (לא נשמע לי, כלומר אינני מסכים); "שמעתא" (שמעה, כלומר סוגיה) ועוד.

ההבדל נראה (או נשמע) קטן, אבל הוא גדול מאוד. אצל היוונים, אידיאל הידיעה כרוך בניתוק. אדם המביט בציור, במחזה תיאטרון או במשחקי ספורט איננו בעצמו חלק מהיצירה, מהדרמה או מהתחרות. הוא צופה, לא משתתף.

דיבור והקשבה אינם צורות של ניתוק. הם צורות של מעורבות. הם מחוללים יחסי גומלין. במילה העברית "דעת" מובלעות גם מעורבות, קרבה ואינטימיות.

ומקבלים את הספר החדש "ניצוצות לנשמה" מתנה!

ללמוד הרב קוק ולהבין מחיר מיוחד לקראת אלול

קונים את 6 הספרים רק ב- 299 ₪ המחיר כולל משלוח!

קרן ההפצות נותנים בראש יהודי רחוב האומן 25, קומה 2, תלפיות, ירושלים | לפרטים: 02-6791122 | www.roschy.org

**אלפי תלמידי ישיבות בציונות הדתית הצטרפו
בחודשים האחרונים למיזם "עזים בקדושה",
שמנסה לנטרל את עוקץ הבושה בהתמודדות
היומיומית עם תכני הסמארטפונים • המרד
הקדוש עושה את דרכו גם לסניפים ולישיבות
התיכוניות • שישה בחורים סוחפים מאה
ישיבות**

אביאל הלוי

הדתי-לאומי, הפכה המדבקה הקטנה והכחולה בגב הטלפון, לתעודת היכר של גאות יחידה עבור יותר משלושת אלפים תלמידי ישיבות גבוהות, ישיבות הסדר ומכינות קדם צבאיות. על פי אומדן מינימאלי מצד הארגון, עוד כעשרת אלפים בני משפחה וחברים שהושפעו מהמהלך החליטו להתקין בחודשים אלו תוכנת סינון על הטלפון החכם.

הכל התחיל בסדר בוקר מהורהר שעבר על יואב ארנפלד, תושב שעלבים ותלמיד שיעור ד' בישיבת שבי חברון, אי שם, ביזמן חורף של שנה שעברה. "פתאום הבחנתי שקרה סביבי משהו, שלא היה שנתיים קודם לכן. תופעה של חברים יקרים שלומדים תורה כל היום ומתקדמים בבניין הקודש שלהם, אבל בערב יושבים ורואים סדרות טלוויזיה, גולשים באינטרנט ונמצאים שעות בפייסבוק. מה שהפריע לי היה בעיקר בזבוז הזמן וההתמכרות. כשהתחלתי לחקור את התופעה הבנתי שהבעיות האלו הן לא הכל", הוא אומר. "התחלתי להיכנס לשיחות עומק עם חברים, וכשהדברים נפתחו התחילו לצוף ייסורי הנפש והסתירות הפנימיות שגורמות כאב איום למי שכל היום נמצא בקודש, ובליילה נמצא במקומות

את תופעת החשיפה לתכנים הללו באינטרנט בקרב הנוער הדתי-לאומי, חשף לאור השמש את מה שהיה עד אז כתחושת בטן מעיקה. כמעט כל המשתמשים באינטרנט נחשפים לתכנים בעייתיים באופן לא מכוון, ואחוזים גבוהים להבהיל נחשפים לתכנים אלו באופן מכוון ומודע, בתדירות משתנה.

המחקר התפרסם לפני כארבע שנים, או במילים אחרות: בעידן הפרה-היסטורי של הסמארטפון 'גלקסי 1', שכיום ייחשב כמוצג מוזיאוני לחלוטין. סקר שהתפרסם בשבועות האחרונים ב"דיעות אחרונות" מלמד שתשעים וארבעה אחוזים מהילדים מעל גיל שתים-עשרה בציבור הכללי מחזיקים בסמארטפונים שקיבלו מהוריהם. לאור נתונים אלו ברור כי גם בקרב הילדים והנוער הדתי-לאומי ישנם מספרים לא קטנים של טלפונים חכמים, כאשר גיל החשיפה לתכנים הפסולים הולך ויורד.

כיום, חצי שנה לאחר הקמת הארגון "עזים בקדושה", יכולה החבורה הקטנה של שישה בחורי ישיבה לחייך בסיפוק. לאחר שישה חודשים בהם חרשו את הארץ לאורכה ולרוחבה ועברו בכמעט מאה ישיבות ומכינות של הציבור

הספורט האכזרי של מלחמות השוורים כבר כמעט שעבר מן העולם, ולכן כנראה אין היום עוד כאלה שיוצא להם לאחוז את השור בקרניו, חוץ מחבורה צעירה של בחורי ישיבות שהחליטו להכנס לתוך זירת השוורים המודרנית ולשנות בה את כללי המשחק.

הווטסאפ, פייסבוק, אינסטגרם ועוד אלפי אפליקציות של תוכן ומידע הפכו לחלק בלתי נפרד מסדר היום של רובנו, הן במסגרת העבודה או הלימודים וגם בשעות הפנאי. מעבר לבזבוז הזמן המתמשך וקשיי השליטה בהתמכרות, מתחבאת בנבכי הרשת האפילה הגדולה והמוכרת, שלא כולם מוכנים להתמודד איתה באופן מוצהר, אם מתוך התעלמות והדחקה, אם בגלל ייאוש או כניעה.

תעשיית תכני התועבה ברשת מגלגלת מדי שנה מאה מיליארד דולר, כאשר מאה מיליון דולר מוקדשים לצרכי פרסום שנועד לחדור לראשי הצרכנים, ולצורך לסתרהרה עוד ועוד בני אנוש. המחקר האחרון של אוניברסיטת בר אילן שבדק

הם של הילדים שלהם, שרוצים את עזרתם אבל מתביישים לבקש

לקחת אחריות בעניין וליצור סטנדרט של סינון ושימוש נכון במדיה בכלל ובסמארטפון בפרט. כארגון אנחנו כן מעודדים את האופציה של מעבר לפלאפון פשוט, בעיקר לתלמידי ישיבות שלא בהכרח נצרכים לסמארטפון."

"בני הנוער משוועים לאוויר קדוש"

כהן (28) שעבר לאחרונה ליישוב מגדלים שבשומרון, רצה לשלב חצי יום לימוד תורה עם חצי יום של עשייה ציבורית-ערכית, אך מצא את

קוד החסימה ומסייעים בשעת הצורך לכל דורש בתמיכה טכנית או בפתיחת אפליקציות וכדומה. לאחר ארבעה חודשים של דיונים פנימיים בקרב בחורי 'שבי חברון' בשנה שעברה ובתמיכה מתמשכת של הרב מישאל רובין, מרבני הישיבה, הצטרפו למהלך כחמישים תלמידים – כשליש ממחזיקי הסמארטפונים בישיבה בה לומדים כשלוש מאות בחורים.

הצלחת המהלך הובילה את ארנפלד וחבריו לקיים בחודש טבת האחרון כנס של בחורי

רחוקים מקדושה. ב'בין הזמנים' שוחחתי עם חברים מיישובות אחרות והבנתי שמדובר בתופעה שהפכה למוכרת בכל הישיבות. נכון שהיה אינטרנט גם קודם, אבל בשנים האחרונות האינטרנט נכנס כמעט לכל כיס ואינו נמצא רק על השולחן בבית."

ארנפלד דיבר עם הרבנים, וחלקם לא מספיק הבינו על מה הוא מדבר. "רציתי להניע מהלך חברתי בתוך הישיבה, שיסייע לאנשים להוציא את הראש מהסמארטפונים לא מתוך תחושת חולשה, אלא כאמירה של לקיחת אחריות.

עצמו צולל לעיסוק אינטנסיבי של שבעה ימים בשבוע, מאחר וגם ימי שישי ושבת מוקדשים לשיחה עם תלמידי ישיבות, רבנים ואנשי חינוך.

מאז כניסתו של כהן לתפקיד, הוחלט להרחיב את קהל היעד גם לעולם הישיבות התיכוניות, למדרשות ואולפנות (על ידי צוות נשי), לתנועות הנוער ואפילו לקהילות. לאחר חודשים של פעילות זוכה הארגון לתמיכה מקיר לקיר של רבני הציונות הדתית. "אחרי ההתרגשות של החודשים הראשונים החברה הבינו שצריך לבנות משהו שיימשך לאורך זמן וייתן מענה רחב ככל הניתן. כמה רחב? מצידנו להגיע עד הסיני האחרון", מחייך כהן. "בינתיים בחודשים האחרונים נוצר שיתוף פעולה עם מחוז דן ומחוז שרון-שומרון בתנועת בני עקיבא, והתחלנו לפעול בסניפים

ישיבות שמוכנים לקחת אחריות ולארגן מהלך דומה גם בישיבה שלהם. לכנס הגיעו נציגים של כארבעים ישיבות גבוהות, הסדר ומכילות, מהם נבחרו שישה בחורים מיישובות שדרות, שעלבים, עלי ושבי חברון שידחפו מלמעלה את המהלך. בו נטלים חלק כמאתיים וחמישים פעילים מכל רחבי הארץ.

"הרב שפייר הוא זה שטבע את השם 'עזים בקדושה'. ישבנו אצלנו וביקשנו להחליף את השם ל'לוחקים אחריות', והרב יהושע ממש צרח עלינו שהוא לא מוכן שזה יקרה", מחייך ארנפלד. "היום ברור לי שבלי עזות דקדושה כל הארגון הזה לא היה קם. עברנו ישיבה אחרי ישיבה, וישבנו עם החברה והרבנים במשך שעות אל תוך הלילה, כדי להסביר ולשוחח, וכדי להתקין את התוכנות לעוד ועוד בחורים ששאלו איפה היינו עד היום."

"בחודשים האחרונים החברה האלה חרשו כמעט את כל הישיבות והמכילות של הציונות הדתית", מצטרף לשיחה נחמיה כהן, שנכנס לאחרונה לתפקיד מנכ"ל "עזים בקדושה" במטרה להכניס את האורות בכלים. "אחרי חודשים של לילות נטולי שינה ונסיעות הזויות לכל פינה בארץ, הם הגיעו כבר למאה מוסדות ואל היתר עוד נגיע", הוא מבטח. "החודשים האחרונים היו כמו אש – משהו מאוד בוער שלא היה יכול לקרות אם הוא היה מתחיל באופן מסודר. גם אני בהתחלה הייתי נגד סינון תכנים וראיתי בזה רעיון חרדי שמעדיף להימנע מהתמודדות ישירה עם העניין עצמו. ברור לנו שלא כולם מסכימים עם הגישה שאנחנו מציעים, אבל הצלחנו לייצר שיח משמעותי שלא נותן לברוח מהתמודדות. חלק מהמטרה שלנו היא לייצר נורמה חברתית שרוצה שתעבורת הנתונים בטלפון תהיה נקיה, לעורר את הציבור

חלק מהרבנים הציעו לעבור לטלפון פשוט כי לא רצו 'לחתום' על סמארטפון. אחרים הציעו את הסמארטפון הכשר' שיש בציבור החרדי אך הוא מאוד יקר ודורש החלפת מכשיר. היו כאלה שאמרו שעדיף להתרכז בלימוד ובבניית האישיות. קלטתי שאנחנו לא משדרים על אותו גל ואותו גיל."

"איכשהו תפסתי אומץ והרמתי טלפון לרב יהושע שפייר", הוא אומר בחיוך מבוש קמעא. "הרב חיבר אותי לחברת נטספארק, שמציעה תוכנת סינון שיושבת על חומרת הטלפון, ויחד איתה הרמנו את האופציה להצטרפות קבוצתית. יש פה שיתוף פעולה הדוק עם חברה עסקית-ערכית שאנחנו לא מתביישים בו", מדגיש ארנפלד, "מאחר וכרגע היא זו שמציעה את הטכנולוגיה הכי מתקדמת, אבל אנחנו לא עובדים אצלם ומוכנים לבדוק גם אפשרויות אחרות."

הקבוצה מנטרלת את הבושה

הטכנולוגיה של נטספארק רצה כבר מספר שנים, וככלל, היא מאפשרת שימוש שוטף לחלוטין באפשרויות השונות של הטלפון. אלא שהניסיון (כולל של כותב השורות) מלמד כי רבים מאלו שכבר עשו את הצעד והתקינו סינון תכנים בטלפון, נוקקים בשלב זה או אחר להסרה או שינוי זמני של הסינון, מקבלים את הסיסמה לידיהם וכך הזמני שב והופך לקבוע. הרעיון של ההצטרפות הקבוצתית נועד לייצר הדדיות חברתית ולהוציא את עוקץ הבושה מהצורך לבקש התאמת תכנים. הקבוצה מאפשרת מסלול סינון אישי ומותאם לכל מצטרף על פי צרכיו ושיקול דעתו, אולם מנהלי הקבוצה – המעוררים ומושכים מצטרפים חדשים ומסייעים בהתקנת התוכנה, הם אלו ששומרים אצלם בקביעות את

חלק גדול מהחייילים החליטו לשים סינון, וגם מפקד הפלוגה התעורר לנושא והארגון הוזמן לערוך ערב פלוגתי בעניין שיתקיים בימים הקרובים, מספר נחמיה. "לפני כשבוע וחצי עצרתי בתחנת דלק ופתאום קורא לי מישור, מכר מפעם שהיום הוא סמג"ד. הוא שאל אותי מה איתי היום וכשסיפרתי לו על 'עזים בקדושה' הוא אמר לי בהפתעה: 'בוא'נה, נפלת עלי מהשמיים! שים לי סינון!'. דאגתי לזה במקום", הוא מחייך.

...

גם אצלי בטלפון היתה מותקנת חסימה סלולרית, אך כשאני קם מהשולחן של בית הקפה בו שוחחנו, על מכשיר הטלפון שלי מתנוססת המדבקה הכחולה. גם הוא נדבק בוורוס. הווירוס הקדוש.

לתגובות, רעיונות והצעות:
Qarov.meod@gmail.com

מהלך דומה החל לאחרונה גם בקרב מספר קהילות. פעילי "עזים בקדושה" מגיעים ונותנים שלוש שיחות נפרדות – להורים, לבנים ולבנות (על ידי מדריכה) כאשר בסוף הערב מתכנסים כולם למפגש משותף ולהצטרפות לקבוצה מקומית.

"אחרי ערב כזה ההורים מבינים וחווים הרבה יותר את מציאות עולמם של הילדים שלהם – שמשועים לאוויר קדוש ורוצים את עזרתם אבל מתביישים לבקש", מספר נחמיה. "ברור לנו שהסינון לא פותר את בעיית הדור, אבל הוא זה שנותן כלי שמאפשר בכלל להתמודד איתה ולצעוד קדימה. הוא לא לוקח את הבחירה החופשית אלא להפך – הוא רק מחזיר אותה. בלי סינון, רק יחיד סגולה יכולים להתמודד, ועכשיו כל אחד יכול. זה לא נהיה פתאום קל אבל זה אפשרי. התרבות הזו ממשיכה להקיף אותנו מכל עבר וזו התמודדות שנשארת, אלא שהמשחק לא מכור מראש אלא האדם מסוגל להילחם ולנצח ולאט לאט לבנות קומה יציבה של קודש שעומדת איתנה כנגד התרבות ופריצותיה. השאיפה שלנו היא לייצר שיח רציני בקרב הנוער, שיח קדוש, ולסייע ברצון של האנשים להיות עובדי השם ולומדי תורה".

גם אצל גויים יש ארגונים שונים שמתמודדים עם העניין מתוך סיבות רציונליות שכולן נכונות ומוכחות כמו התמכרות, אובססיה ופגיעה בחיי משפחה – אבל אצלנו הדרייב לעניין הוא הקדושה, מוסיף יואב. "מה שנותן את הכוח להמשיך אלו הסיפורים הקטנים-ענקיים. ניגש אלי אברך, אב לשלושה ילדים, שאחרי שנים של נפילות בעניין הוא מספר לי שעכשיו הוא יודע ומרגיש שיש תכלית, שיש לו אפשרות להתמודד. רבנים שלא התחברו בהתחלה לרעיון מספרים על חבר'ה שמגיעים ואומרים שסוף סוף הם טועמים טעם בתפילה, שעכשיו הם מרגישים מה זו תורה".

ומסתבר שהרעיון נופל על אוזניים קשובות לא רק בקרב שומרי המצוות. "אחד מחברי הארגון שהיה בהנהלה עד שהתגייס, לקח אחריות על הנושא גם בפלוגה שלו שהיא חילונית לגמרי.

שונים בכל תנועות הנוער – כמו סניפי רחובות, מודיעין וגבעת שמואל של בני עקיבא, סניף רמת בית שמש בתנועת אריאל ועוד".

הפעילות בסניפים מתקיימת בעזרת פרויקט 'בוגר מלווה' – בחורי ישיבות גבוהות שלוקחים אחריות ומגיעים מהלך בסניף תנועת הנוער שבו הם צמחו. "היתרון הוא ששיחה כזו נעשית בגובה העיניים על ידי חבר בוגר ולא על ידי הרב מהישיבה, הפתיחות והיכולת לשתף קשורות לידיעה שכולנו נמצאים באותה סירה ומכירים את אותה הבעיה. העבודה בסניפים הרבה יותר קשה מאשר בישיבות", מודה כהן. "זו השקעה סיועית של שיחה עם אנשים במשך שעות ארוכות. אבל כל אחד שנכנס לעניין הוא עולם ומלואו, וגם הופך בעצמו לפעיל ושגריר של התכנית".

דברי שיר

תרבות יהודית מקורית

רשת 'דברי שיר' מתרחבת ומחפשת אנשים לעבודה בתחנת המרכזת בירושלים:

אחראי/ת רכש ומחסן (משרה מלאה)

ביצועיסטיות, תקתנות, דיוקנות ושירותיות, בעל ידע מוכח במערכות מידע - עדיפות ל COMAX ואקסל. אחראיות על יישום מדיניות הרכש, המלאי והמחסן בחברה והוצאת לפועל | ניהול שירותי האספקה לקוח | עבודה מול גורמי פנים וחזן | הגשת דו"חות שוטפים | ניסיון קודם של לפחות שנתיים בתחומי רכש קניינות וניהול מחסן – חובה | השכלה אקדמית ברכש / לוגיסטיקה / תעשייה וניהול – יתרון | הצטרף/י אלינו!

מזכירה/ה (60% משרה)

ניהול משרד שוטף | בקרת סממני חוב וכרסות | גביה מול לקוחות | ריכוז פרויקטים שונים ומעניינים בתחום הספרים והמוזיקה. אם את/ה בעלת ניסיון בתחום ניהול משרד בכיר ומעניינת/ת בתפקיד אחראי הדורש דיוקנות, סדר וארגון ברמה גבוהה | הצטרף/י אלינו!

אחראי/ת חנות ודוכן ירושלים (משרה מלאה)

אחראית על מערך המכירה הפרונטלית בחנות 'דברי שיר' ובדוכן בתחנת המרכזת ב-י. אם את/ה אוהבת ספר ותרבות נמרץ בעלת יכולת סדר וארגון ושירותיות גבוהה, שאוהבת אנשים ויודעת להוביל צוות מכירה לתת לקוחות בדיוק מה שהם צריכים | הצטרף/י אלינו את הצוות המנצח של המכירה והשירות ברשת דברי שיר!

קורות חיים נא לשלוח ל: info@dshir.co.il

למעלה
מ-460 שיעורים
כבר נפתחו.
עכשיו תורכם!

מלארן

כיצד פותחים שיעור צורבא ב-3 שלבים?

1 צרו קשר בטלפון: 1-700-500-777
או באתר האינטרנט שלנו: www.tzurba.com

2 קבלו ישירות למייל את תכנית הלימוד
ושיעור לדוגמא

3 נציג צורבא יעמוד לרשותכם וילווה אתכם
עד לפתיחת השיעור

מתמידים פעם בשבוע בלימוד הלכה
למעשה, ומסיימים תוך ארבע שנים
להקיף את כל השולחן ערוך!

פתחו עוד היום שיעור צורבא אצלכם בקהילה

מדי שבוע מתקיימים מאות שיעורי הלכה למעשה, בכל רחבי הארץ: בבתי מגורים, בתי כנסת וקהילות מגוונות. מכון 'צורבא מרבנן' בראשות הרב בן ציון אלגאזי שליט"א, מזמין גם אותך לפתוח שיעור צורבא אצלך בקהילה. תרים טלפון, אנחנו איתך.

לימוד הלכה למעשה זה בשבילך
tzurbaorg@gmail.com | 1-700-500-777

סט מהודר
במחיר השקפה

לימוד מרתק
פעם בשבוע

סיום כל
השולחן ערוך

שיעורים
בארץ ובעולם

להתחיל מחדש

יום אחד, אחר הצהריים, תקפה אותי ריקנות והחלטתי לצאת מהבית ולנסוע קצת. ברדיו ראינה השדרנית דבורה קיצים את המשוררת מרים בניון על ספרה החדש "ללה מרי" (הוצאת כנרת). מרים קראה לספר בכינוי של סבתה, ללה מרי, ובאותו רגע ברדיו היא הקריאה ממנו שיר שכתבה על פטירת סבה, ותיארה איך ללה מרי נשארה לבד, ובגיל שבעים ושלוש הייתה צריכה להתחיל מחדש.

ואני, מתוך הריקנות, חשבתי לעצמי: איך היא קלטה, מרים בניון, שאחד הצעירים הגדולים בעולם הוא להתחיל מחדש. היא אספה אל שורה אחת אלפי הטחות של דמיון בקיר המציאות. אלפי בקרים שחוויתי וחוו עוד אנשים ונשים כמוני, של להתעורר שוב באותה המיטה, בחדר שבו גדלת ועודך, אחרי שביום הקודם שוב חווית פרידה. ולא ישנת כל הלילה, כי הציץ אותך כל הייאוש הזה של להתחיל מחדש. הקושי בלהתחיל מחדש נמצא ורשום כמעט בכל תחום. בשיר שלה, מרים זיקקה את הכאב של העולם – להתחיל מחדש, ובכלל – להיוולד. תינוק בוכה כשהוא נולד, כי למעלה אין תסכולות כמו כאן, הוא מבין שהוא נולד והמהלך החלומי של נשמתו שם למעלה נקטע. ובכל פעם שמהלך חלומי, או נראה חלומי, נקטע, אנחנו בוכים את כל הדרך עד להתחלה החדשה.

בעומק האדמה

הקיץ כאן לא תמיד מרחם עלינו. הוא אוסף אלינו את כל רגעי השנה שהייתה, את כל התקוות, אבל קצת מנפץ אותן על קיר המציאות. קיווינו בשנה הזאת להצליח בכמה תחומים, ויכול להיות שבאמת התקדמנו, אבל לפעמים הרבה פחות ממה שחלמנו להתקדם. לעמוד מול חודשי הקיץ זה לעמוד מול ההבנה שפרק בחיינו עומד להסתיים, השנה הזאת תחלוף, כבר התרגלנו אליה אבל תכף נצטרך לעזוב הכול ולהתחיל מחדש.

להיות בקיץ פירושו לעמוד מול עשב צהוב ושרוף, מול כבישים ומדרכות ורתחים מחום, מול ימים ארוכים שבהם השמש מכה בנו. הקיץ מביא איתו ייאוש לפעמים, כי כל מה שצמח כאן באביב כבר מזמן איננו, ואין לנו עיני-רנטגן לראות את הזרעים החדשים כבר ממתינים ומתפתחים בעומק האדמה. התכונות של הטבע הן גם בנפשנו, עוד אין לנו יכולת לגלות איך נתחדש בשנה הבאה. אנחנו גם לא יכולים ללמוד לעומק בקיץ, הסבלנות פוקעת הרבה יותר מהר. אנחנו זקוקים להפסקה, זמן שבו נסגור את מה שהיה, ונפנה מקום להתחלה החדשה.

לכת עם הטבע

החסד הכי גדול שריבנו של עולם עושה איתנו בקיץ, לדעתי, הוא זה שאלול כבר נשקף לנו באופק. האוויר החדש שהוא מביא איתו, והרצון לשוב אל כוחותינו. איך מתוך העשבים הצהובים השרופים צומח פתאום חצב.

לפני שנה, הגעתי במשך כמה חודשים למקום מסוים, שיש בו הרבה שטח-יב. בקיץ, אי אפשר היה לשהות בחוף מרוב חום, והאדמה החשופה עם הקוצים הצהובים לא הצליחה לפתוח לי את הלב. בחורף, כשמצאתי את עצמי יום אחד מתחמקת מהגשם בין שלוליות, והכול סביבי ירוק ופורח, רציתי לנצור את הרגע הזה ולשלוח אותו אל עצמי באותם רגעי קיץ, להזכיר לי שכל קמילה היא לא לנצח. גם אנחנו, בני האדם, הולכים עם המחזוריות של הטבע, ותמיד מגיע רגע של צמיחה חדשה.

כשמרים בניון סיימה להקריא את השיר, הייתי עדיין בנסיעה, והתרגשתי יחד איתה. בדיק חתך אותי רכב ותפס לי את שני הנתיבים, או יותרתי ועצרתי, וממקומי אמרתי בשקט לריבנו של עולם: תודה. רק בוכות ההכרה הזאת בצער ובייאוש של להתחיל מחדש, אולי תכף יהיה לי כוח לעוד פעם.

כוחו של הלא-נודע

בטיול האחרון שעשתה משפחתנו לקבר הרשב"י נזכרנו במדרש המספר סיפור שנראה כאילו לקוח מאגדות אלאדין. המדרש מספר שכשרבי שמעון היה בדרכו לבטל גזירה ברומי נטפל אליו שד אחד, בן טמליון שמו. בתחילה רצה בר יוחאי להיפטר ממנו אך לבסוף סייע לו השד על ידי מעשה פלאי שהפעיל על בן הקיסר. מכאן למד רבי שמעון שגם את השד אפשר לרתום לטובה ולברכה.

בכל אחד מאתנו טמון מעין "שד" שכזה, שכוחו גדול מעבר למה שאנו מסוגלים לדמיין. כוונתי לתת-המודע המצוי בכל אחד מאתנו. כמו ה"שד" הרדום במנורה, הוא פועל בצורה עיוורת; רק מחכה שנאמר לו מה משאלתנו והוא יפעל במלוא כוחו לגרום לנו שביעות רצון.

מהו תת-המודע? יש שני חלקים מרכזיים במוח: הראשון הוא המודע, בו חושב האדם, מתכנן, בוחר ומבקר את פעולותיו. החלק האחר, תת-המודע, הוא מחסן אדיר של אינפורמציה של כל מה שאנו קולטים וחווים במשך היום – ואנו קולטים מאות אלפי מראות ותחושות מדי יום – אך המודע בחר שלא להשתמש בהם. תת-המודע אוגר אותם לעת הצורך. תת-המודע שלנו אחראי, בין השאר, להפעיל את מערכות הגוף גם במצב של שינה, מבלי שהמודע יזדקק לתת את הדעת לכל פרט בגופנו.

המודע משול למפקד מיומן בעל יכולת תכנון וניתוח, ותת-המודע משול לצבא עצום הניצב מאחוריו עם כלי מלחמה אדירים – אך אינו יודע בעצמו במי להילחם. תפקידו של המפקד להוביל את האוגדות שלו למטרות נכונות. אם לא – הצבא הזה עלול להיות לרועץ ולפעול בצורה עיוורת ולעתים הרסנית עבורנו. במילים אחרות: כוח תת-המודע הינו מתנה רבת עוצמה שהעניק לנו הבורא ברוך הוא – שאם נדע למנף את עוצמתו הכבירה, נוכל לכבוש יעדים שמעבר לתודעתנו הרגילה.

כדי להשתמש נכון בכוח תת-המודע עלינו לשנן מספר כללים: 1. תת-המודע אינו מבין שלילה: אם אתה אומר לעצמך לפני מבחן חשוב: "רק שלא אכשל" – הוא יוביל אותך היישר אל הכישלון על ידי זה שתחוה מתח ולחץ ואנרגיה חלשה. הוא לא קלט את ה"לא".

2. תת-המודע אינו מבין צחוקים: אם אתה צוחק על עצמך ואומר "אני מרגיש בחופשה שמן כמו אבטיח" – כל מערכות גופך ינסו להגיע למצב של שומן.

3. תת-המודע אינו מבין עתיד ועבר – רק הווה: אל תאמר – "אחזור בתשובה" או "הייתי רוצה להיות צדיק". אמור – "אני חוזר למוטב", "אני הולך בדרך טובה של צדיקים".

מה עושים תכל'ס?

תרגיל "שינון הבוקר": בחרו משהו שהנכם רוצים שיקרה היום. דמינו כאילו זה כבר קורה בזמן הווה. חושו כיצד תרגישו במצב זה ואחר כך שננו בפה: "אני יודע שזה מתחיל לקרות כבר היום. היום אני מצליח וחווה את מצב ההצלחה הזה וגופי כבר חווה את הדבר ומלא בעוצמות של אור וחיות לקבל את התוצאה הברוכה". לאחר השינון התחילו לפעול כפי שנדרש להצלחה זו. היכולת להגיע לתוצאה – תגדל פלאים.

את

גם ככה יוצאת לקניות

הכניסי לתיק
כמה ערכות של
נרות שבת

כמה פשוט: כשאת פוגשת מישהי
בימי חמישי-שישי, אם זו הקופאית
בחנות או חיילת ברכבת, העניקי לה
את ערכת **נרות שבת**:

זוג נרונים באריזה
אישית שיזכירו לה
להדליק נרות ולהאיר
את הבית.

60 מוקדים

למוקד רכישת הערכות באזור מגוריך, חייגי:

054-809-5010

הערכות ניתנות במחיר מסובסד: 30 אג' לערכה

הידעת?

משפחות רבות
בישראל מעוניינות
להכשיר את
המטבח בביתם

אנו זקוקים לך!

מעוניין להצטרף לצוותי
הכשרה באזור מגוריך?

חייג אלינו:
03-739-4444

לא נדרשת הכשרה מראש (ראש הצוות בקיא בהלכות)

קשה לך לצאת מהבית?
ביכלתך לתרום ציוד
הכשרת מטבח לזכותך:
0559647080

תסתכלו על פרחים ותראו

בתוך עולם של תבניות קבועות מתחוללת תנועה מתמדת,
אפילו דגי האקווריום לימדו זאת את לורנס « אל תנסו להתרגש
אותו הדבר בתפילה. קחו מפה ומשם ותלמדו לארוג שיר חדש
« השינויים הם אפשרויות, ומי שמחפש בגדולות עושה טעויות

אני הכלל של כל המציאות, וממילא פשוט וברור שיהיו דברים חדשים בעולמי, אלא שאני צריך לזהות אותם ולהסתכל בהם.

את המבנה הכללי של התפילה אני צריך להלביש על החיים שלי. אתמול היה לי רעיון, משהו עשה עלי רושם, היה לי רגע של אושר – אני אורג אותו בתפילה, זה מה שאומרים "אנעים זמירות ושירים אארוג". **איך אורגים שיר? אתמול היה חוט אדום וירוק, היום הוא סגול ולבן.**

אדם נוצר בחותמו של הקדוש ברוך הוא, כולנו אותנו הדבר ובכל זאת כל אחד אחרת. **נשעושים השוואות כוללות, רואים דבר מדהים: מבחינת ה-DNA יש זהות של תשעים ותשעה אחוזים בין אדם לשימפנזה. בין בני אדם הזהות הגנטית היא הרבה יותר גדולה, בסך הכל מה שמבדיל אותנו אחד מהשני זה ממש קמפוז של משהו.** על כך כתובה ברכת "חכם הרזים" שמברכים כשרואים ששים רבוא מ ישראל – הקדוש ברוך הוא מבין את כולם. הקדוש ברוך הוא בורא בני אדם, התבניות די קשוחות, יש כמות די מעטה של תווה, ובכל זאת – תראו איזה הבדלים, איך בני אדם שונים זה מזה בקול, במראה ובתכונות.

זהו ההבדל בין הסיפור של היום לסיפור של אתמול. יש דמיון של תשעים ותשעה אחוזים, ואני בורא תפילה חדשה שהיא לא התפילה של אתמול והיא לא נזקקת לשינויים גדולים. אני לא מדבר על אדם שחי חיים הרפתקניים. גם לאדם שחי בשגרה אין שני ימים שווים. השינויים האלה שבתוכי פנימה, אותם אלה שקרו לי היום, עליהם אני מדבר. **במקום שזקוקים לשינויים גדולים פירוש הדבר הוא שלא עושים את השינויים הנכונים.**

בתהילים כתוב: "שירו לה' שיר חדש" – ברוב המקרים השיר דומה, אלא שאני חושב איך לשיר אותו חדש. מכונה לא יכולה לעשות שיר חדש, בן אדם עושה את זה.

דודי המנוח עסק פעם בעלי גפן, ואז היתה הפעם הראשונה ששמתי לב עד כמה עלי הגפן שונים אחד מהשני; לכולם יש חמש אונות, אבל הם שונים. היה משהו שקראו לו לורנץ, הוא כתב על בעלי חיים. הוא עשה ניסוי: לקח חמישה אקווריומים, שם את אותם הצמחים, הדגים והאבנים, ואחרי כמה חודשים כל אקווריום נראה אחר. במקום אחד הדגים השתלטו, במקום אחר השבוללים, כל אחד בנה מבנה אקולוגי אחר. אני מדבר עכשיו על בני אדם: חלק גדול ממה שעושים בתורה ובתפילה, זה את אותו הדבר בעצמו, אותה תבנית, ואפשר שבכל יום זה יהיה שונה.

אם שיחקתם פעם בקליידוסקופ, אתם יודעים שכשמתחילים בו רואים עולם מכושף, פרחים וצורות, אך כשפותחים אותו מגלים בסך הכל כמה זכויות. לא עשיתי שום דבר, רק הזזתי קצת, ונוצרו צורות. לפי החשבון, יש מיליונים של צורות, יותר מהתפילות שאדם מתפלל בחיים שלו. **אז אם יש למישהו בעיה להתפלל, שיקח קליידוסקופ ויסתכל.**

בשיתוף תלמידי ישיבת תקוע

יש לנסות לשבת עם התפילה ולראות איך התפילה מדברת אליי, היום ועכשיו. העיון של היום הוא לא כמו של אתמול, ושל שחרית לא כמו של מנחה. זה לא כוונות האר"י, בשום אופן לא, משום שהן לאין ערוך יותר מסובכות ומופשטות, וגם מרובעות. זו כוונת תפילה בנוסח הרבה יותר פשוט והרבה יותר משמעותי מבחינת החוויה האנושית.

זה דבר שקורה לי ואני מניח שלא רק לי; אני שומע דבר וביום מסוים אני מתרגש, ולמחרת כבר לא. לא צריך לנסות להתרגש בפעם השנייה והשלישית באותו אופן, משום שאתמול הייתי אדם אחר וזה היה נכון באותו העניין, וכיום – יתכן שהדברים שהייתי בתוכם קודם כבר לא נכונים. זה עניין של כמה אני גמיש לדבר שאני צריך לשמוע היום, לא באיזשהו זמן אחר, אלא היום, עכשיו.

יכול להיות שאתמול חשבתי על דברים פנימיים לגמרי ב"השיבה שופטנינו כבראשונה", ועכשיו שמעתי חדשות ואני לא חושב על דברים שבלב אלא מייחל שיתחלפו סדרי השלטון. יום אחד אני שומע סיפור שמזעזע אותי, ואני אומר שלאנשים מסוימים "אל תהי תקווה", ויכול להיות שאחרי יומיים אני עושה תשובה, ואז כשאני חושב על המינים והזדים, אני חושב על המינים והזדים אצלי פנימה, ולא על אלה שבעולם. וכך אפשר לתרגם לעצמי ולהתכוון בכל ברכות התפילה.

לא ייתכן שאדם לא יתחדש בכל יום, אלא אם האדם נמצא במצב בלתי נורמלי של קיבעון. לאדם נורמלי יש אתמול ויש היום, ולא ייתכן שהם יהיו אותו דבר. היום קמתי על צד שמאל ואתמול על צד ימין, וכן הלאה, ובוודאי שני ימים לא יהיו זהים.

יש כאלה שבשבילם ההבדל בין יום שני ורביעי הוא רק ב'שיר של יום', אבל אנשים נורמליים משתנים, אותם הדברים שהיו נוחים ביום זה לא יהיו טובים ביום אחר. כשאני מתפלל עכשיו, אני לא המתפלל של אתמול. בכל יום יש התחדשות וכך אדם יכול לשאת את המציאות. נדיר מאוד שאדם הולך לישון וקם באותו מצב, אדם הולך לישון מצוברח וקם במצברוח אחר. ויכול להיות גם להפך – שבדברים שאתמול היו יפים, טעמים פג. זה קורה גם לתבשילים וגם למאורעות החיים.

יום אחד כל העולם נראה צבוע וורוד בהיר, פרחים פורחים תחת כל עץ. ואז עובר זמן, והעצים אותם העצים, אבל הם אינם שרים, וכל הפרחים דהו. חוויות כאלו יכולות להיות בכל מיני תחומים, ולהבדיל זה יכול להיות גם בדף גמרא. למדתי דף גמרא והייתה לי התעוררות והתחדשות, הלכתי לישון וקמתי, ואני פותח את הגמרא ועכשיו זה לא אומר לי שום דבר. **השינויים הם אפשרויות שהקדוש ברוך הוא נותן לנו.**

"ומסדר את הכוכבים במשמרותיהם בריקע כרצונו" – יום אחד זה מעניין אותי איך מסודרים הכוכבים ובימים אחרים זה לא משנה לי. לפעמים המיקום של הירח הוא חוויה חדשה, ולפעמים לא. יש התחדשות ויש שינויים, מיום ליום ואפילו מבוקר לערב יש שינויים.

בתפילה אני עומד בתוך תבנית אחת, אבל היא מסגרת שבה אני פועל ובתוכה אני צריך לבנות משהו. בתוך המסגרת נעשים הדברים ומתחוללים השינויים. תסתכלו על פרחים ותראו שלמרות שהם באותה תבנית או אפילו מאותה משפחה, כל אחד בנוי אחרת, כל אחד עולם בפני עצמו. **בצידי הדרכים צומחים כל מיני צמחים, רובם די עלובים. יצא לי פעם לקחת ענף כזה ולהסתכל בו**, ואז גיליתי שיש בו ארבעה ענפים שנראים כמו רצועות מעוכות, ועליהם פרחים קטנטנים. **יש דבר שנקרא בביולוגיה: פרחים 'נכונים' ולא נכונים'**. יש כללים כמה עלי כותרת, אבקנים ושחלים אמורים להיות בפרח מזן מסוים, אך ישנם פרחים שאינם בנויים לפי המתכנת הזה. **עומד פרח ואומר: אני בנוי לפי מתכנת ובכל זאת אני אחר.**

שיר הפסימיסט אומר "אין מה לאכול חוץ מאוכל, אין מה לשתות חוץ ממשקה ואין מה ללבוש חוץ מבגדים". מצד שני, יש מה לאכול ויש מה לשתות, ובעיקר – בתוך התבנית הקבועה יש חידוש. בן אדם מכיל בתוכו את כל העולם כולו. מפני שאני אדם,

לפרטים
התקשרו למוקד
058-5802288
itimlatura.co.il

בוגר ישיבה?
הצטרף למסלולי ההמשך
של עיתים לתורה!

ע"פ שאלה בלוג' ה' 1000 - 054-4530951

הרב יהושע שפירא - ראש ישיבת רמתגן

נפש בלאג

האם חברה נפרדת זה דבר רצוי לכתחילה?

לפני שנים זכיתי להסתופף בסוכתו של הרב משה צבי נריה זצ"ל. הוא סיפר שזכה לבקר אצל הרבי מלובביץ' זצ"ל.

לאחר התלבטות מה העניינים החשובים לו ביותר, החליט כמי שעומד בראש תנועת "בני עקיבא", לשאול מה עמדת הרבי על חברה מעורבת? את התשובה מילה במילה סיפר לנו הרב נריה זצ"ל מתוך הזדהות עמוקה עם תוכן התשובה ופליאה על הסיכום התמציתי והמדויק. וכך ענה הרבי: "חברה מעורבת זה אסון, אבל זה בא להציל מאסון יותר גדול. כל זמן שתזכור זאת, תלך לבטח דרכך".

אנו נמצאים בדור שנסיונותיו מרובים ובכל שעה עלינו לשקול את התועלת והנזק לעבודתו יתברך שיולידו צעדינו. גדולי ישראל ששוקדים על הדרכת הציבור לאור התורה מביטים על מכלול הצדדים והכרעותיהם נר לרגלינו.

לפעמים אני מרגיש צער וכדון מכל מיני סיבות. איך לוקחים את זה לעבודת ה'?

הבעל שם טוב אמר עצה, שאם אדם רואה שיש זמן שליכו נפתח בכאב על עניינים אחרים, יכול הוא אז לנצל את הכאב שפקד אותו כדי לתעל אותו לצער האמיתי והגדול מכל - צער השכינה וצער על גלותם של ישראל.

הבעל שם טוב למד זאת מהגמרא במסכת ברכות, שאומרת שהרעמים נבראו כדי לפשוט את העקמומיות שבלב, שנאמר "והאלוקים עשה שייראו מלפניו". יוצא מכאן, שהיראה מהרעמים מולידה באדם יראה מה'. הבעל שם טוב למד מכאן שיש לתעל את הרגשות שבאים בעקבות ענייני העולם הזה - לדברי שמיים, ומכאן שאת הצער שבלב אפשר לחבר לצער השכינה.

אם "פיקודי ה' ישרים משמחי לב", איך זה שיש אנשים שלומדים תורה ובכל זאת לא שמחים?

חפץ יקר יכול ליפול על הרגל ולהכאיב, ומאכל בריא יכול לגרום לנזק אם אוכלים אותו בזמן הלא נכון.

ודאי שפיקודי ה' ישרים משמחי לב, אלא שבדור שלנו ההידבקות בתורה, ההקשבה לפיקודיה והיכולת להעמיק בלימודה נתקלים במסכים של תרבות זרה, של חברת שפע, של הנאות עולם הזה ושל סולם ערכים זר ומנוכר, השונה בתכלית מדרכה של תורה. לכן לעתים לוקח זמן עד שפושטים את תבניות החשיבה והלך הנפש של התרבות הסובבת וזוכים לטעום טעמה של תורה.

אם זוכים לכך באמת ובעומק, אזי כל עצמותינו עונות ואומרות שאמת גדולה אמר דוד המלך, והיא שפיקודי ה' ישרים, משמחי לב.

עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות | ת.ד. 52589 רמת גן | עורך: אהרונ ברגשטיין | קרוב אליך בפייסבוק!
לפרסום, תגובות, יצירת קשר והצטרפות לרשימת תפוצה: 052-4061065 | info@qarov.org

קרוב אליך

גם אתם יכולים להאיר את העולם באורה של עבודת ה' ותורת החסידות. הירשמו עכשיו וקבלו כל שבוע חבילה של עלוני "קרוב אליך" עד הבית! לחלוקה בישיבה, באולפנה, בסניף, בקמפוס או ביישוב...
*ההפצה כרוכה בהשתתפות בדמי המשלוח בלבד (אפשר מכספי מעשרות)

פנו אלינו עוד היום במסרון: 052-4061065 (אהרן) או במייל @info@qarov.org

רוצים
להצטרף
למשפחה?

קול הנחל

רדיו ברסלב

להאזנה במכשירים הכשרים

במרקט ובאפסטור

להאזנה חינם בטל: 0722-748-748

מה חווים הזוגות סביבכם?

כעס
ותסכול

שמחה
ועצמה

בואו ללמוד מקצוע שמשנה חיים ובונה משפחות

קורס הכשרת מאמנים
התמחות בחתונה וזוגיות

בשיתוף והכוונה של הרב יהושע שפירא | בפריסה ארצית!

ערב היכרות חוויתי ומעצים
חינם וללא התחייבות!

חיים שניים בלבד! ❤️

בית ספר
מאמנים לחיים
16 אחמה

כנסו לדרך הנחיתה סרקו את הברקוד

חיגו 050-5990080, דוא"ל: office@meamniml.co.il

גבעת שמואל | ירושלים | חיפה | חבל שלום | נוף איילון | לוד

